

Vijfde zondag van Pasen – 10 mei 2020

Bruikbaar

Evangelie: Joh. 14,1-12

Tijdens het laatste avondmaal zei Jezus tegen zijn leerlingen: 'Wees niet ongerust, maar vertrouw op God en op mij. In het huis van mijn Vader zijn veel kamers; zou ik anders gezegd hebben dat ik een plaats voor jullie gereed zal maken? Wanneer ik een plaats voor jullie heb gereedgemaakt, kom ik terug. Dan zal ik jullie met me meenemen, en dan zullen jullie zijn waar ik ben. Jullie kennen de weg naar waar ik heenga.'

Toen zei Thomas: 'Wij weten niet eens waar u naar toe gaat, Heer, hoe zouden we dan de weg daarheen kunnen weten?' Jezus zei: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. Als jullie mij kennen zullen jullie ook mijn Vader kennen, en vanaf nu kennen jullie hem, want jullie hebben hemzelf gezien.'

Daarop zei Filippus: 'Laat ons de Vader zien, Heer, meer verlangen we niet.' Jezus zei: 'Ik ben nu al zolang bij jullie en nog ken je mij niet, Filippus? Wie mij heeft gezien, heeft de Vader gezien. Waarom vraag je dan om de Vader te mogen zien? Geloof je niet dat ik in de Vader ben en dat de Vader in mij is? Ik spreek niet namens mezelf als ik tegen jullie spreek, maar de Vader die in mij blijft, doet zijn werk door mij. Geloof mij: ik ben in de Vader en de Vader is in mij. Als je mij niet gelooft, geloof het dan om wat hij doet. Waarachtig, ik verzeker jullie: wie op mij vertrouwt, zal hetzelfde doen als ik, en zelfs meer dan dat, ik ga immers naar de Vader.'

Overweging

Bij het evangelie vandaag gonst alsmaar het woord 'bruikbaar' in mijn hoofd, ben ik bruikbaar? Mensen zoeken altijd naar God: waar is Hij? wie is Hij? waar laat Hij zich zien? Misschien is dat in crisistijden meer zo dan anders. Jezus heeft daar een klip-en-klaar antwoord op: 'kijk naar mij, dan weet je het'. En, zegt hij erbij: 'Als dit antwoord je niet overtuigt, kijk dan naar wat ik doe; want God maakt gebruik van mij; door mij kan Hij zijn werk doen op deze aarde.' Dat is zijn antwoord, en hij kijkt om zich heen naar ons (Hemelvaart zit er immers aan te komen) : kan God ook door ons blijven doen wat Hij zo graag wil doen op deze aarde? Het gonst in mijn hoofd: ben ik dan echt bruikbaar? Ik geef een voorbeeld van iemand die bruikbaar was:

Etty Hillesum: de vrouwen in onze parochie hebben haar naam op een tegeltje laten beitelen op ons kerkpad. Op 7 september 1943 werd Etty Hillesum, een jonge vrouw van 29 jaar, vanuit kamp Westerbork in Drenthe op transport gesteld naar Auschwitz in Polen. Twee en een halve maand later, op 30 november, 1943, was zij al dood, vergast. Kort daarvoor, op 3 Juli, schreef zij vanuit kamp Westerbork nog een brief aan een vriendin. Ik citeer: "De ellende hier is werkelijk groot en toch loop ik dikwijls, op het einde van de dag, met een veerkrachtige pas langs het prikkeldraad; en dan stijgt er altijd weer uit mijn hart naar boven - ik kan er niets aan doen, het is nu eenmaal zo, het is van een elementaire kracht - er stijgt altijd uit mijn hart naar boven: dat dit leven iets prachtigs en iets groots is; we moeten nog een hele nieuwe wereld

opbouwen later; tegenover iedere wandaad en gruwelijkheid moeten wij een stukje liefde en goedheid stellen, dat we in onszelf moeten veroveren."

Zou ik van haar mogen zeggen: Wie haar ziet, ziet God? Zij, een jonge vrouw, gevangen achter het prikkeldraad, slachtoffer van het verschrikkelijke uitroeingsbevel van Hitler, zint niet op wraak, slaat niet terug, laat geen verbittering, geen haat in haar hart toe. Zij beantwoordt de hardheid en liefdeloosheid van het naziregime met zachtheid, met liefde en goedheid. Ja, er moet een nieuwe wereld komen, zegt ze, een wereld van liefde, van zusterschap/broederschap. Daar moet ik aan werken, God wil mij daarvoor gebruiken, God kan niet anders dan door mensen daaraan werken. De vraag is: ben ik/zijn wij bruikbare instrumenten in Gods handen?

Het antwoord van mensen is vaak: Geef de ander van katoen, sla erop, sla terug, lik op stuk, laat je er niet onder krijgen. Het antwoord van mensen is vaak: bitterheid, wraak, haat. En men zoekt naar wegen om daar uiting aan te geven, om zijn eigen positie tegenover de vijand te versterken: Opkloppen van het vijanddenken, verdachtmakingen, geweld. Dat wordt dan als krachtig en stoer gezien in onze wereld.

Maar is het dat werkelijk? Is het niet veel stoerder, veel krachtiger om geen gevoelens van bitterheid, haat en wraak in jezelf toe te laten? Is het niet veel krachtiger om niet terug te slaan, geen geweld te gebruiken? Is het niet veel krachtiger om met Etty Hillesum te zeggen: 'tegenover ieder wandaad en gruwelijkheid moeten wij een stukje lieflijkheid en goedheid stellen, dat we in onszelf moeten veroveren'? En, dan ben ik bij het evangelie van vandaag: Is het niet veel krachtiger, en veel goddelijker, om met Jezus te zeggen: 'kijk naar mij, kijk naar wat ik doe'?

Het evangelie van vandaag gaat hierover. Nooit is er zóveel van God te zien geweest in mensen, als in die éne mens Jezus van Nazareth. Ja in die Jezus zien wij God; in die Jezus, in zoals Hij leeft, in wat Hij doet, in zoals Hij met mensen omgaat, zien wij wie God is, wat God doet, hoe goed God is, hoe lief God is.

En dat kan bij ons ook; en dat moet bij ons ook, want Hemelvaart zit eraan te komen, hij gaat immers deze wereld verlaten en dan moeten wij aan de slag. Wij kunnen God laten zien in de manier waarop wij met elkaar omgaan; in de manier waarop wij omgaan met kleine gekwetste mensen in ons midden vandaag, op de plek die ons is toegewezen. Wij kunnen God laten zien, als we als gemeenschap niet alleen maar toekijken, maar iets doen, de handen uit de mouwen steken. Dat is onze levensopdracht: om voor elkander broer/zus, vriend/in te zijn; op een manier dat we kunnen zeggen: God is in ons midden; God is thuis bij ons; we zijn in het huis van God. Wij moeten ons ten dienste stellen van God, zoals Etty Hillesum dat deed, zoals Jezus van Nazareth dat deed: voor 100% bruikbaar zijn voor het rijk van God op aarde. .

Geert Bles